

Geacht college, mede raadsleden en belangstellenden.

Ik zou graag willen beginnen met een goed gebruik door alle mensen die hebben bijgedragen aan hetgeen voor ons ligt te bedanken voor hun werk.

Een begroting maken in deze tijden is geen sinecure. Hoewel het een wettelijke verplichting is om een sluitende begroting op te leveren, is dat niet zo gemakkelijk. Want: in de afgelopen jaren is er maar liefst 4,7 MILJARD euro bezuinigd op gemeenten. Incidentele tegemoetkomingen zoals destijds met de coronagelden zijn fijn maar daar kun je geen structureel beleid op bouwen. Het is een hele puzzel. En die puzzel lijkt gelegd zoals ik vroeger een legpuzzel met enig geweld in elkaar drukte: het knelt. Het knelt ook omdat de plaat op de voorkant van de doos nog wat onscherp is. Dus het *lijkt* dan of het stukje op deze plek hoort maar klopt dat wel?

Op 11 juli dit jaar hebben we de kadernota besproken. PvdA Heiloo sloot de beschouwingen toen af met de woorden 'Goed idealisme zal reëel zijn en goed realisme ideaal.' In tijden van onzekerheid terwijl er belangrijke maatschappelijke thema's met toenemende urgentie wachten op oplossingen, lijkt ons dit belangrijker dan ooit. Zo hebben wij dan ook met aandacht gekeken naar de voorgestelde begroting in relatie tot het eerder gepresenteerde uitvoeringsprogramma.

Gezien het wellicht meer dan ooit ongewisse van de toekomst waren wij vooral op zoek naar de veerkracht. Veerkracht om onverwachte gebeurtenissen op te kunnen vangen en eventueel van koers te kunnen veranderen. Veerkracht door een gedegen financiële vertaling van het uitvoeringsprogramma in de begroting. Veerkracht door heldere en realistische doelen. Want: gebrek aan realisme minimaliseert veerkracht. En realisme vraagt heldere doelen en navenante middelen.

Voorzitter, hoewel de structuur van de begroting volstrekt helder is, moeten we vaststellen dat we de veerkracht niet helemaal gevonden hebben. Ja, er is een stelpost opgenomen om activiteiten die nu nog niet zijn voorzien in de begroting, te kunnen bekostigen. Er is ook een stelpost om prijsstijgingen tot op zekere hoogte te kunnen opvangen. En er is gezorgd voor een gezonde weerstandsratio. Dat is voor de gemeente op papier fijn. Het lijkt er daarmee op dat we veerkrachtig zijn. Verstandig dat het risicoprofiel verhoogd is, maar sommige risico's zijn al realiteit: hoge inflatie en het is niet ondenkbaar dat er een groter beroep gedaan zal worden op bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. Hoe realistisch is het om het louter als risico te zien?

Het zal hard nodig zijn om veerkracht te hebben. Dat blijkt ook uit de nadere vertaling van het uitvoeringsprogramma in de begroting: van de 17 expliciet genoemde doelen van het college is bij maar liefst 11 al de volgende aantekening gemaakt: als het budgettaire niet kan worden gedekt uit de (meerjaren) begroting is een voorstel tot begrotingswijziging te verwachten. En die kans is groot wanneer we nader inzoomen op de verwijzing in de programma's naar verschillende begrotingsregels.

Ik wil hier een overzichtelijk voorbeeld geven: Er zal gewerkt gaan worden aan een plan ter voorkoming van ondermijning zo is te lezen in het uitvoeringsprogramma. Er wordt verwezen naar onderdeel 1d van de begroting. Maar onderdeel 1d gaat over hogere energielasten van de brandweerkazerne. Volledigheidshalve wordt er ook bij

vermeld dat wanneer de uitvoering van de plannen budgettair niet kan worden gedekt dan zullen we als raad een voorstel tot begrotingswijziging tegemoet kunnen zien. Het is dus zeer voorstelbaar dat de raad het komend jaar diverse keren de vraag voorgelegd krijgt of de begroting gewijzigd kan worden om de plannen van het college te kunnen realiseren.

En hoe zit het met de uitvoeringscapaciteit? Het college straalt een hoge ambitie uit op bepaalde punten. Maar wij vrezen dat de afstand tussen ambitie en datgene wat haalbaar is ook groot is. De uitvoering van aangenomen moties wordt immers niet door snelheid gekenmerkt om het diplomatiek uit te drukken. Zo diende de PvdA vorig jaar een motie in om speculatie met woningen tegen te gaan, die nog steeds op uitvoering wacht. Ondertussen worden in Heiloo sociale koopwoningen door speculanten verhuurd voor 1400 euro per maand. En het is niet zo dat we woningen in het sociale segment in overvloed hebben dus voor ons is dit onverkoopbaar.

Voor wat betreft de gestelde doelen valt in de onderbouwing te lezen dat, en ik citeer "De ambtelijke ondersteuning en capaciteit voor (beleids)advisering is geborgd vanuit de beschikbare ambtelijke capaciteit." Toch maken wij ons zorgen. Zorgen die gevoed worden door ontwikkelingen waar we als gemeente geen invloed op hebben maar waar we wel de veerkracht voor moeten hebben om ze op te vangen. Zo zal de uitgestelde introductie van de omgevingswet capaciteit vragen. Maar ook de uitspraak van de RvS op 2 november waardoor de bouwvrijstelling van tafel is, zal ongetwijfeld niet zonder gevolgen zijn. Hoe reflecteert het college hierop?

Een mooie ambitie houdt in dat we Heiloo als fietsdorp in ere herstellen. Zodat je fatsoenlijk door straten zoals de Stationsweg, de Heerenweg en de Zevenhuizerlaan kunt fietsen. Dat de doorstroming weer begint te lijken op een dorp en niet langer op de ring Amsterdam op een regenachtige dag met een afgesloten tunnel, zoals het beeld nu steeds vaker lijkt op de Stationsweg en de Kennemerstraatweg. We kijken uit naar een adequaat plan maar zijn ook benieuwd of de uitvoering realistisch is voorzien in relatie tot de hoge materiaalkosten bijvoorbeeld. Wij kunnen dit nu niet beoordelen. Maar we vinden het wel van zeer groot belang om het begrotingsjaar 2023 hier concrete stappen in te zetten. Stappen die de inwoners vooral gaan merken, want daar doen we het tenslotte voor.

En het hoeft niet altijd groots en meeslepend te zijn. Er is laaghangend fruit wat zo geplukt kan worden. In het NHD van 31 oktober jl stond een artikel over paaltjes op de fietspaden. En dan vooral hinderlijke paaltjes die het prettig fietsen juist belemmeren of zelfs gevaarlijke situaties opleveren. Ik citeer uit het artikel: "Liefst 247 paaltjes staan er alleen al in Heiloo op fietspaden. Van zeker de helft heeft de Fietzersbond 'geen functie kunnen ontdekken'. Het lijkt ons een goed idee die inzichten eens nader te bekijken en daar waar kan direct die palen te verwijderen. Of wat dacht u van de constatering van de Fietzersbond dat geen enkele markering van die paaltjes aan de richtlijnen voldoet. Lijkt ons makkelijk te corrigeren. Hiertoe dienen wij dan ook vanavond een motie in om de veiligheid op de fietspaden met deze eenvoudige ingreep te bevorderen. Dat fruit lijkt ons snel geoogst.

Een andere ambitie betreft het klimaat en de tijd dringt. De tijd dringt voor onze inwoners en de organisaties die elke dag keihard werken in Heiloo om voor onze ouderen te zorgen, die lesgeven aan de kinderen, inwoners laten sporten en

bewegen. Want hebben die allemaal genoeg veerkracht om hun huizen en gebouwen adequaat te isoleren wat keihard nodig is? We constateren dat de uitvoeringskracht een stevige impuls vraagt. Om de draagkracht te verhogen dienen wij vanavond de motie in die ervoor moet zorgen dat het nog te ontvangen geld vanuit het rijk, zoals aangekondigd in de meicirculaire, ook voor dit doel geormerkt wordt. Het is namelijk geen risico meer dat verduurzaming van woningen in Heiloo te langzaam gaat. Vaak is gebrek aan financiële middelen de reden dat het maar niet lukt. Dat is een kille realiteit. Daar mogen we onze ogen niet voor sluiten, daar moeten we een stap naar voren zetten. Dit is de kans om dat te doen.

Ter afsluiting: de puzzel knelt. De afbeelding waar we naartoe werken is niet helemaal scherp, mede door externe factoren. Tijdig bijsturen en hard werken aan verscherpt inzicht is essentieel om verantwoord en realistisch te werken naar realisatie van doelen. Dit vraagt om actief en met hoge regelmaat het beoogd maatschappelijk effect van het uit te voeren beleid te volgen en de raad hierover te informeren. Een betrouwbare overheid heeft realisme nodig. En een betrouwbare overheid willen zijn is iets wat ons hier lijkt mij verbindt.

Tot zover onze bijdrage voor deze eerste termijn.